

Remisspromemoria

Datum 2024-06-12

FI dnr 24-1281

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm
Tel +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Ändringar i föreskrifterna om försäkringsdistribution

Sammanfattning

Finansinspektionen föreslår ändringar i 7 kap. 2 § Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2018:10) om försäkringsdistribution, när det gäller vilka belopp som ansvarsförsäkringen för en försäkringsförmedlare ska täcka vid distribution av försäkringar.

Ändringarna innebär att alla belopp i bestämmelsen höjs. Höjningarna beror i huvudsak på att nivåerna höjs i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/97 av den 20 januari 2016 om försäkringsdistribution genom en delegerad förordning från kommissionen¹.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 9 oktober 2024, samma dag som nivåerna höjs i det EU-rättsliga regelverket.

---

¹ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2024/896 av den 5 december 2023 om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/97 vad gäller tekniska tillsynsstandarder för att justera basbeloppen i euro för ansvarsförsäkring och ekonomiska resurser för försäkrings- och återförsäkringsförmedlare samt försäkringsförmedlare som bedriver förmedling som sidoverksamhet.

Innehåll

1	Utgångspunkter	3
1.1	Målet med regleringen.....	3
1.2	Nuvarande och kommande regelverk	4
1.3	Regleringsalternativ	6
1.4	Rättsliga förutsättningar	6
1.5	Ärendets beredning.....	6
2	Motivering och överväganden	6
2.1	Ersättningsnivåerna höjs	6
2.2	Ikraftträdande	7
3	Förslagets konsekvenser	8
3.1	Konsekvenser för samhället och konsumenterna.....	9
3.2	Konsekvenser för företagen	10
3.3	Konsekvenser för Finansinspektionen	11

1 Utgångspunkter

1.1 Målet med regleringen

Försäkringsdistributionsdirektivet² är ett så kallat minimiharmoniseringsdirektiv. I direktivet anges att det har som mål att uppnå en minimigrad av harmonisering och därför inte bör hindra medlemsstaterna från att behålla eller införa strängare bestämmelser för att skydda kunderna, förutsatt att sådana bestämmelser stämmer överens med unionsrätten (skäl 3). Direktivet har genomförts i svensk rätt genom lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution (LFD), förordningen (2018:1231) om försäkringsdistribution (FFD) och Finansinspektionens föreskrifter (2018:10) om försäkringsdistribution (försäkringsdistributionsföreskrifterna).

I försäkringsdistributionsdirektivet finns bestämmelser om att en försäkringsförmedlare ska ha en ansvarsförsäkring för ansvar till skadeståndsskyldighet som kan uppkomma till följd av fel eller försummelse i verksamheten. Direktivet anger även vilka belopp en sådan ansvarsförsäkring minst ska täcka. Bestämmelserna om vilka belopp ansvarsförsäkringen ska täcka har genomförts i svensk rätt genom försäkringsdistributionsföreskrifterna.

Av direktivet framgår också att den Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) vart femte år ska se över beloppen som den obligatoriska ansvarsförsäkringen minst ska täcka. Det görs med hänsyn till utvecklingen av det europeiska konsumentprisindex som offentliggörs av EU:s statistikkontor Eurostat. Eiopa ska ta fram utkast till tekniska standarder för anpassning av beloppen utifrån den procentuella förändringen av det europeiska konsumentprisindexet. Eiopa lägger sedan fram utkastet för kommissionen, som antar standarderna i form av en förordning.

Den 5 december 2023 antog kommissionen den delegerade förordningen (EU) 2024/896 om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/97 vad gäller tekniska tillsynsstandarder för att justera basbeloppen i euro för ansvarsförsäkring och ekonomiska resurser för försäkrings- och återförsäkringsförmedlare samt försäkringsförmedlare som bedriver förmedling som sidoverksamhet (den delegerade förordningen). Genom den delegerade förordningen ändras försäkringsdistributionsdirektivet på så sätt

---

² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/97 av den 20 januari 2016 om försäkringsdistribution.

att de belopp som ansvarsförsäkringen ska täcka blir högre. Den delegerade förordningen börjar tillämpas den 9 oktober 2024.

Målet med de ändringar som nu föreslås i försäkringsdistributionsföreskrifterna är i huvudsak att anpassa dem till den ändrade lydelse av försäkringsdistributionsdirektivet som den delegerade förordningen medför. Dessutom bör beloppen i bestämmelserna om ersättningsnivåer för företag av viss storlek, som går utöver direktivets miniminivå, ses över och anpassas efter den europeiska konsumentprisutvecklingen.

1.2 Nuvarande och kommande regelverk

1.2.1 Nuvarande regelverk

Försäkringsdistributionsdirektivet

Av artikel 10.4 i försäkringsdistributionsdirektivet följer att försäkringsförmedlare och återförsäkringsförmedlare är skyldiga att ha en ansvarsförsäkring eller en annan likvärdig garanti för ansvar till följd av fel eller försummelse i verksamheten. Ansvarsförsäkringen ska enligt bestämmelsen omfatta hela unionens territorium. Den ska minst täcka 1 250 000 euro per skada och totalt 1 850 000 euro för alla skador under ett år.

Enligt artikel 10.7 i försäkringsdistributionsdirektivet ska Eiopa vart femte år se över de belopp som anges i artikel 10.4, med hänsyn till utvecklingen av det europeiska konsumentprisindex som offentliggörs av Eurostat. Eiopa ska utarbeta utkast till tekniska standarder för tillsyn som gäller en anpassning av basbeloppen i euro enligt punkterna 4 och 6. Anpassningen av basbeloppen motsvarar den procentuella ändringen av det index som avses i första stycket i artikel 10.7, från dagen för den senaste översynen till dagen för den nya översynen. Utkasten ska läggas fram för kommissionen vart femte år.

Genom den delegerade förordningen har kommissionen antagit sådana tekniska standarder för tillsyn – samt ändrat försäkringsdistributionsdirektivet – så att beloppen som ansvarsförsäkringen från och med den 9 oktober 2024 minst ska täcka uppgår till 1 564 610 euro per skada, och totalt 2 315 610 euro för alla skador under ett år. I förordningen anges att ändringen motsvarar den procentuella ändringen av det europeiska konsumentprisindexet under perioden 1 januari 2018–31 december 2022 (skäl 1).

Lagen och förordningen om försäkringsdistribution

Kravet i försäkringsdistributionsdirektivet på att försäkringsförmedlare ska ha en ansvarsförsäkring har genomförts genom 2 kap. 7 § första stycket 5 och 2 kap. 8 § första stycket 2 LFD. Bestämmelserna anger att en förutsättning för att få tillstånd att distribuera försäkringar är att den fysiska eller juridiska personen omfattas av en ansvarsförsäkring för skadeståndsskyldighet som kan uppkomma om personen åsidosätter sina skyldigheter.

Därutöver finns bestämmelser i 4 kap. FFD om särskilda villkor som svenska försäkringsförmedlars ansvarsförsäkring ska innehålla. Dessa bestämmelser följer också av försäkringsdistributionsdirektivet och behandlas inte närmare i denna promemoria.

Försäkringsdistributionsföreskrifterna

De bestämmelser i försäkringsdistributionsföreskrifterna som kompletterar lagbestämmelserna, och som Finansinspektionen föreslår ska ändras behandlas i avsnitt 2.

1.2.2 Kommande regelverk

Förslaget innebär ändringar i försäkringsdistributionsföreskrifterna. Den 24 maj 2023 presenterade EU-kommissionen ett lagstiftningspaket, EU:s paket för icke-professionella investeringar (*Retail Investment Strategy*).³ Paketet innehåller förslag på ändringar av flera rättsakter, däribland försäkringsdistributionsdirektivet, som kan komma att påverka de aktuella föreskrifterna. Förslagen förhandlas dock fortfarande inom EU och eventuella ändringar i direktivet väntas dröja. Det finns därför inte skäl för Finansinspektionen att på grund av det arbetet avvakta med att remittera det nu aktuella förslaget.

Av artikel 10.7 i försäkringsdistributionsdirektivet följer, som framgår ovan, att förändringar av de nu aktuella bestämmelserna kan komma att ske löpande i femårsintervall.

---

³ Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändringar av direktiven (EU) 2009/65/EG, 2009/138/EG, 2011/61/EU, 2014/65/EU och (EU) 2016/97 vad gäller unionens regler om skydd för icke-professionella investerare.

1.3 Regleringsalternativ

Föreskriftsändringarna innebär en anpassning till de ändringar i försäkringsdistributionsdirektivet som görs genom den delegerade förordningen. Dessa anpassningar kan inte göras på annat sätt än genom att ändra försäkringsdistributionsföreskrifterna. Det finns därför inga regleringsalternativ.

1.4 Rättsliga förutsättningar

Enligt 9 kap. 3 § FFD får Finansinspektionen meddela föreskrifter om en sådan ansvarsförsäkring som avses i 2 kap. 7 § första stycket 5 LFD och 2 kap. 8 § första stycket 2 samma lag när det gäller

1. högsta ersättning som kan lämnas vid ett och samma skadefall,
2. högsta ersättning som sammanlagt kan lämnas under ett år, och
3. indexering av högsta ersättningsbelopp.

1.5 Ärendets beredning

Under arbetet med att ta fram förslaget till föreskriftsändringar har Finansinspektionen haft en dialog med en extern referensgrupp som består av representanter från Svenska försäkringsförmedlares förening och Konsumenternas försäkringsbyrå.

2 Motivering och överväganden

2.1 Ersättningsnivåerna höjs

Finansinspektionen föreslår att ersättningsnivåerna i ansvarsförsäkringar enligt 7 kap. 2 § andra stycket försäkringsdistributionsföreskrifterna anpassas till nivåerna i den delegerade förordningen. Inspektionen föreslår också att motsvarande uppräknings sker av ersättningsnivåerna i tredje stycket för företag med fler än en anställd.

Enligt de nuvarande försäkringsdistributionsföreskrifterna ska ansvarsförsäkringen täcka belopp på minst 1 300 380 euro per skada och totalt 1 924 560 euro under ett år. Utöver dessa beloppsgränser, som motsvarar vad som anges i artikel 10.4 i försäkringsdistributionsdirektivet, finns ersättningsnivåer i ansvarsförsäkringen som gäller för företag med fler än en anställd. För sådana företag har Finansinspektionen valt att gå längre än vad

direktivet anger, och kräva högre nivåer när det gäller den totala ersättning som kan betalas under ett år.

Enligt artikel 1 i den delegerade förordningen ska försäkringsdistributionsdirektivet ändras så att beloppen som en ansvarsförsäkring minst ska täcka höjs från 1 300 380 euro till 1 564 610 euro per skada, och från 1 924 560 euro till 2 315 610 euro totalt för alla skador under ett år. Av skäl 1 i förordningen framgår att beloppen har fastställts utifrån att det europeiska konsumentprisindexet ökade med 20,32 procent under perioden 1 januari 2018–31 december 2022.

Mot bakgrund av den ändring som görs i försäkringsdistributionsdirektivet genom den delegerade förordningen behöver Finansinspektionen justera de belopp som anges i 7 kap. 2 § andra stycket försäkringsdistributionsföreskrifterna.

Den delegerade förordningen innehåller även en ändring av det belopp som anges i artikel 10.6 b i försäkringsdistributionsdirektivet. Detta berör emellertid inte svenska försäkringsförmedlare.

Finansinspektionen föreslår även en ändring i 7 kap. 2 § tredje stycket försäkringsdistributionsföreskrifterna, som anger den lägsta totala ersättning som ska kunna betalas under ett år för försäkringsförmedlare som har fler än en anställd. Som nämns ovan saknar dessa bestämmelser motsvarighet i försäkringsdistributionsdirektivet. Finansinspektionen anser dock att även dessa belopp bör räknas upp på motsvarande sätt som de belopp som framgår av den delegerade förordningen. På så sätt medför förslaget inte större kostnader eller begränsningar än vad som är nödvändigt. Syftet är att hålla kundskyddet i försäkringsförmedlares ansvarsförsäkring på en jämn nivå över tid, även för försäkringsförmedlare med ett visst antal anställda. Efter uppräknning bör beloppen avrundas uppåt till närmaste tiotal euro, på motsvarande sätt som i försäkringsdistributionsdirektivet.

Slutligen föreslår Finansinspektionen några språkliga ändringar. De innebär inga ändringar i sak utan görs för att förtydliga.

2.2 Ikraftträdande

Finansinspektionen föreslår att ändringarna ska träda i kraft den 9 oktober 2024.

Den delegerade förordningen ska börja tillämpas den 9 oktober 2024. De föreskriftsändringar som innebär en anpassning till förordningen bör därför tillämpas från och med det datumet. När det gäller den föreslagna uppräkningen av beloppen, som inte är en direkt anpassning till EU-rätten (7 kap. 2 § tredje stycket), finns i och för sig en möjlighet till särreglering. Den skulle till exempel kunna innebära en tillämpning först vid nästkommande avtalsperiod. Finansinspektionen bedömer dock inte att en sådan lösning är lämplig. En övergångsperiod som medger att ändringarna skulle börja gälla först från och med nästkommande avtalsperiod skulle innebära att ersättningsnivåerna skulle vara beroende av ansvarsförsäkringens avtalsperiod. Det skulle medföra att konsumenter under en övergångsperiod skulle ha olika nivåer av skydd genom ansvarsförsäkringen, och att skyddsnivån skulle vara beroende av vid vilken tidpunkt som den enskilda försäkringsförmedlaren har tecknat sin ansvarsförsäkring. Finansinspektionen anser därför att samtliga föreskriftsändringar bör träda i kraft den 9 oktober 2024 utan några övergångsbestämmelser.

3 Förslagets konsekvenser

I avsnitt 1.1 ovan finns en beskrivning av det aktuella problemet, vad Finansinspektionen vill uppnå med de föreslagna ändringarna och vilka effekterna blir om den föreslagna regleringen inte kommer till stånd. I avsnitt 1.3 beskriver Finansinspektionen vilka alternativa lösningar som finns och vilket alternativ som bedöms lämpligast. Uppgifter om det bemyndigande som inspektionens beslutanderätt grundar sig på finns i avsnitt 1.4.

Finansinspektionen bedömer att den föreslagna regleringen överensstämmer med de skyldigheter som följer av att Sverige är med i EU. Som nämns ovan innehåller försäkringsdistributionsföreskrifterna dock även bestämmelser som saknar motsvarighet i försäkringsdistributionsdirektivet, och går på det sättet utöver direktivets miniminivå. Skälen för det framgår i avsnitt 2.1. I samma avsnitt redogör Finansinspektionen för sin analys av att förslaget inte innebär större kostnader eller begränsningar än vad som är nödvändigt för att uppnå dess syfte.

En bedömning av om särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande framgår av avsnitt 2.2.

Frågan om eventuella informationsinsatser, förslagets kostnader och intäkter samt andra relevanta konsekvenser behandlas i samtliga delavsnitt nedan. Finansinspektionen anser att en lämplig tidpunkt att utvärdera konsekvenserna av förslaget är i samband med att minimibeloppen för ansvarsförsäkringen i försäkringsdistributionsföreskrifterna ses över under nästa femårsintervall. Förslagets konsekvenser bör då sannolikt ha fått genomslag på marknaden.

3.1 Konsekvenser för samhället och konsumenterna

Bestämmelserna i den delegerade förordningen innebär att konsumenter som anlitar sådana försäkringsförmedlare som omfattas av förordningen får ett förbättrat försäkringsskydd jämfört med i dag, genom att försäkringsförmedlarnas ansvarsförsäkring täcker kostnader till ett högre belopp. Det samlade beloppet för alla skador som kan ersättas ur en ansvarsförsäkring under ett år höjs från minst 1 924 560 euro till minst 2 315 610 euro. Det ger ett förbättrat försäkringsskydd i sådana fall där ersättning ur samma ansvarsförsäkring behöver lämnas för flera skador under ett år. Genom Finansinspektionens förslag förbättras skyddet i ansvarsförsäkringen på motsvarande sätt även för konsumenter som anlitar sådana försäkringsförmedlare som har ett visst antal anställda och som omfattas av bestämmelserna i 7 kap. 2 § tredje stycket försäkringsdistributionsföreskrifterna.

Som också framgår i avsnitt 3.2 nedan, tror Finansinspektionen att den premie som försäkringsförmedlarna betalar för sina ansvarsförsäkringar kommer att bli dyrare när ansvarsförsäkringen ska täcka ett högre belopp än i dag. Inspektionen bedömer dock att denna ökade kostnad för företagen inte kommer att övervältras på konsumenterna i närtid. Anledningen är att majoriteten av svenska försäkringsförmedlare får den största delen av sina ersättningar från de företag vars produkter de förmedlar genom så kallad tredjepartsersättning⁴, inte från avgifter från konsumenter. På grund av det sätt som storleken på tredjepartsersättningen bestäms på, tror Finansinspektionen att en höjning av premierna för ansvarsförsäkringen i sig självt inte skulle vara anledning att förhandla om storleken på tredjepartsersättningen. I ett längre tidsperspektiv är det dock troligt att en ökad kostnad för premierna tillsammans med de senaste årens inflation kommer

---

⁴ Med tredjepartsersättning avses de ersättningar och förmåner som tas emot eller betalas ut till någon annan än kunden i samband med att investeringstjänster tillhandahålls. Se vidare prop. 2017/18:216, s. 502.

att leda till ökade tredjepartsersättningar, vilket i slutändan kommer att innebära ökade kostnader för konsumenterna. Det är dock inte enbart en konsekvens av Finansinspektionens förslag.

En annan möjlig konsekvens av att ansvarsförsäkringen ska täcka ett högre belopp kan bli att de företag som ställer ut ansvarsförsäkring till försäkringsförmedlare koncentreras till ett mycket litet antal försäkringsgivare, eftersom färre aktörer kommer ha tillräckligt stor riskaptit.⁵ Det är troligt att en del av dessa skulle finnas i utlandet. Det skulle kunna försvåra för konsumenterna när de behöver vända sig till ansvarsförsäkringsgivaren, som då finns i ett annat land.

Finansinspektionen bedömer att de föreslagna ändringarna inte kräver några särskilda informationsinsatser från inspektionens sida gentemot konsumenterna.

3.2 Konsekvenser för företagen

3.2.1 Konsekvenser för försäkringsförmedlarna

Det finns i dag knappt 700 fysiska och juridiska personer i Sverige som har tillstånd att distribuera försäkringar, och som därmed är skyldiga enligt lag att ha en ansvarsförsäkring som uppfyller kraven i Finansinspektionens föreskrifter.

De föreslagna ändringarna bedöms inte medföra några förändringar av försäkringsförmedlarnas faktiska verksamhet, utöver att deras ansvarsförsäkring ska täcka ett högre belopp än i dag.

I och med att ansvarsförsäkringen ska täcka ett högre belopp är det sannolikt att premien för försäkringen kan förväntas bli något högre, för att företagen som ställer ut försäkringen ska få kostnadstäckning för sin produkt. Om premien för försäkringen blir dyrare leder det till att försäkringen kostar mer för de försäkringsförmedlare som är skyldiga att ha en ansvarsförsäkring.

Förslaget innebär också att försäkringsförmedlarna antingen behöver säga upp befintliga försäkringsavtal och teckna nya, eller justera befintliga avtal om parterna har avtalat om att en sådan justering kan komma att ske. Eftersom det framgår av försäkringsdistributionsdirektivet att en översyn av

---

⁵ Redan i dag är antalet svenska företag som erbjuder ansvarsförsäkring för försäkringsförmedlare starkt begränsat.

beloppsgränserna ska göras vart femte år bör branschen dock vara förberedd på det. Motsvarande föreskriftsändringar gjordes också 2020. Ändringarna bör därmed inte innebära någon ytterligare administrativ börda för försäkringsförmedlarna och inte heller kräva några särskilda informationsinsatser från Finansinspektionens sida gentemot försäkringsförmedlarna.

3.2.2 Konsekvenser för försäkringsföretagen

Försäkringsföretagens ekonomiska ställning bedöms inte påverkas av de föreslagna höjda beloppen i ansvarsförsäkringen. Det saknas statistik över hur inbetalda premier för olika typer av ansvarsförsäkringar fördelar sig över enskilda ansvarsförsäkringsprodukter, men Finansinspektionen uppskattar att försäkringsförmedlaransvar omfattar en mycket liten del av den totala summan. När lägstanivån för ersättningsbeloppen i ansvarsförsäkringen justeras upp kan det också förväntas att försäkringsföretagen som meddelar en sådan försäkring höjer försäkringens premie för att få kostnadstäckning för försäkringen. Den föreslagna höjningen av beloppen i ansvarsförsäkringen bedöms därför inte inverka nämnvärt på försäkringsföretagens ekonomiska ställning.

Eftersom det framgår av försäkringsdistributionsdirektivet att en översyn av beloppsgränserna ska göras vart femte år bör branschen vara förberedd på att avtalen om ansvarsförsäkring kan behöva ändras för att motsvara de nya kraven. Motsvarande föreskriftsändringar gjordes också 2020. De föreslagna ändringarna bör därmed inte innebära någon ytterligare administrativ börda för försäkringsföretagen. Av samma skäl bedöms ändringarna inte heller kräva några särskilda informationsinsatser från Finansinspektionens sida gentemot företagen.

3.3 Konsekvenser för Finansinspektionen

De föreslagna ändringarna bedöms inte få några egentliga konsekvenser för Finansinspektionen. Förslaget ger inga intäkter för staten. Några särskilda merkostnader bedöms inte heller uppkomma. Som framgår ovan bedöms ändringarna inte kräva några särskilda informationsinsatser från Finansinspektionens sida.